

HOŞGELDİNİZ

gazi.edu.tr

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEDE TEMEL KAVRAMLAR

Ölçme Nedir?
Değerlendirme Nedir?

ÖLÇMEDE HATA

Hata Türleri

Sabit Hata

Sistemik Hata

Tesadüfi Hata

Hata Kaynakları

ÖLÇME ARACINDA BULUNMASI GEREKEN NİTELİKLER

Güvenirlilik

Güvenirlilik Türleri ve Güvenirliği Kestirme Yöntemleri

Test Tekrar Test Yöntemi

Paralel Formlar Yöntemi

Eşdeğer Yarılar Yöntemi

Geçerlik

Kapsam Geçerliği

Yapı Geçerliği

Ölçüt Dayanıklı Geçerlik

Yordama Geçerliği

Uygunluk Geçerliği

Güvenirlilik ve Geçerlik Arasındaki İlişki

Kullanışlılık

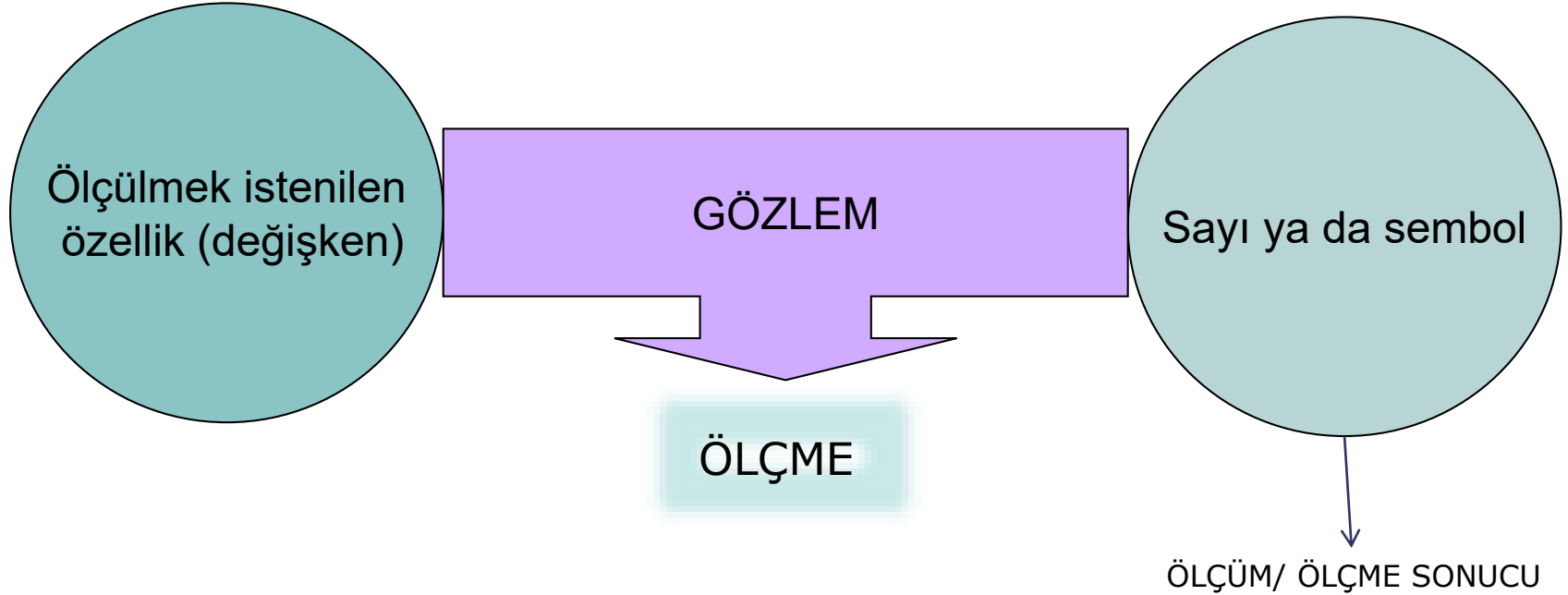

Ölçme ve Değerlendirmede Temel Kavramlar

ÖLÇME SÜRECİ

ÖLÇME

---

*Bir değişkenin (ölçülmek istenilen bir özelliğin) gözlenerek, gözlem sonucunun **sayı** ya da **sembol** ile eşleştirilmesi sürecidir.*

- Bu süreç "ölçme" olarak tanımlanırken sürecin sonunda elde edilen sayı ya da sembole ölçme sonucu ya da "ölçüm" adı verilir.

DOĞRUDAN ÖLÇME

- Ölçmek istenilen özellik **doğrudan gözlenerek** ya da **bu özelliğin kendisiyle doğrudan ilişkili bir ölçme aracı ile** ölçülebiliyorsa, bu tür ölçmelere **doğrudan (temel) ölçme** denir.
- **Doğrudan ölçme yapmak demek araç kullanmamak anlamına gelmez!!!**

DOĞRUDAN ÖLÇME

Doğrudan ölçmede asıl olan; ölçülen özellik dışında bir başka özelliğin ölçme işlemine karışmamasıdır!

- *Örneğin;*
  - ✓ **“Öğrencilerin cinsiyetlerini gözlemleyerek kız-erkek sembolleri ile eşleştirmek”** doğrudan gözlemleyerek yapılan bir doğrudan ölçme işlemidir.
  - ✓ **“Bir masanın uzunluğunu cetvel ile ölçmek”** masanın uzunluğunu, uzunluğu ölçen bir ölçme aracıyla, araya başka hiç bir özellik karışmaksızın ölçülebildiği için yine bir doğrudan ölçme işlemidir.

DOLAYLI (göstergeyle) ÖLÇME

- Bir özellik **doğrudan gözlemlenemez ve ölçülemez, ancak bir başka özellik yardımıyla ölçülebilirse, bu tür ölçmelere dolaylı (göstergeyle) ölçme** denir.
- Dolaylı ölçmede ölçülmek istenilen özellik, **başka bir özellik yardımıyla** dolaylı olarak ölçülebilmektedir.

DOLAYLI (göstergeyle) ÖLÇME

○ *Örneğin;*

- ✓ **“Havanın sıcaklığını termometre ile ölçmek”** dolaylı ölçmedir. Çünkü burada sıcaklık, termometrenin cam borusu içindeki cıva ya da alkolün sıcaklıkla genişerek boru içinde yükselmesiyle oluşan yüksekliğe bağlı olarak ölçülmektedir.
- ✓ **“Öğrencinin matematik dersindeki başarısını ölçmek”** de dolaylı ölçmedir. Matematik başarısı doğrudan gözlemlenemez, ancak var olduğu düşünülen matematik başarısı, öğrencinin bu durumunu ortaya çıkaracağı düşünülen sorulara verdiği cevaplarla gözlemlenmeye çalışılır ve böylece dolaylı olarak ölçülebilir.

TÜRETİLMİŞ ÖLÇME

- Ölçülmek istenilen özellik

kendisinden farklı iki ya da daha fazla özelliğin arasındaki matematiksel bir bağıntı (toplama çıkarma, çarpma ya da bölme işlemleri) yardımıyla ölçülebiliyorsa,

bu ölçme işlemine türetilmiş ölçme adı verilir.

TÜRETİLMİŞ ÖLÇME

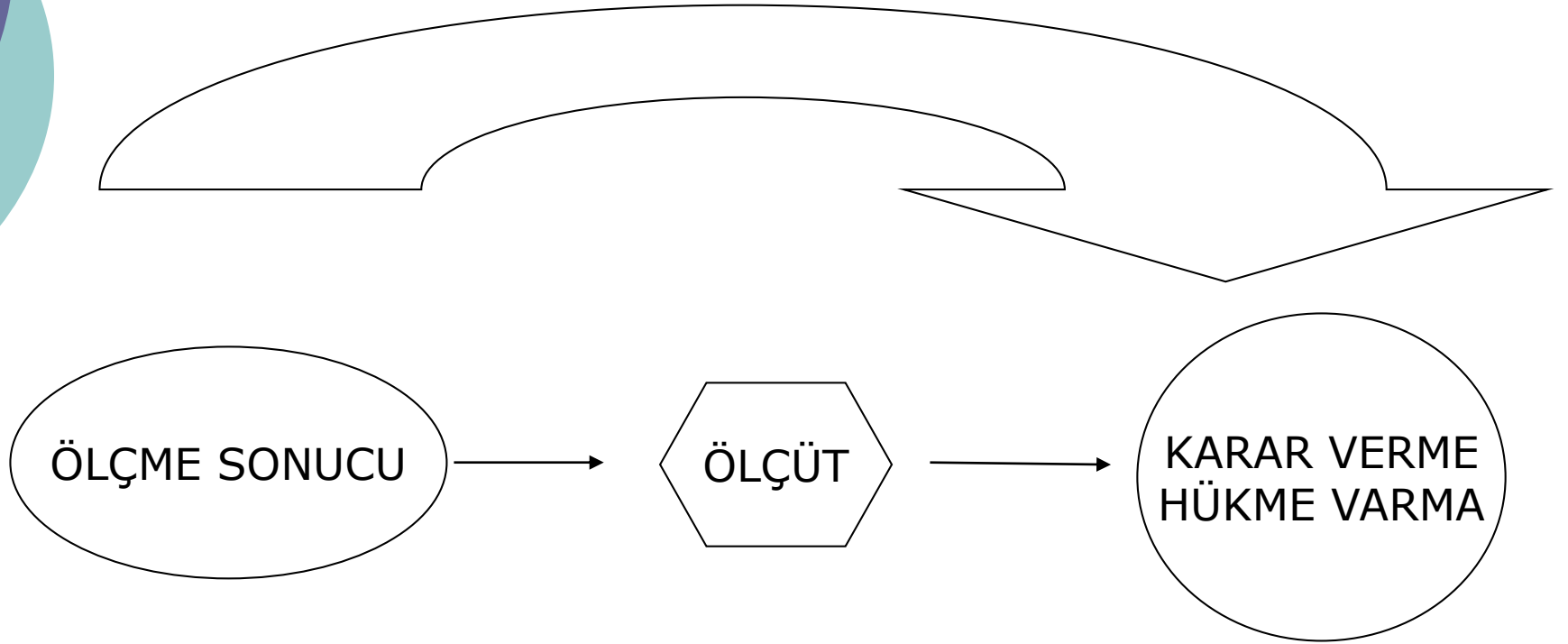

○ *Örneğin;*

- ✓ “Hız= Yol / Zaman” Burada hız özelliği kendisinden farklı yol ve zaman gibi iki özelliğin matematiksel bir bağıntısı olan bölme işlemi yardımıyla ölçülebilmektedir. Yani hız ölçülürken türetilmiş ölçme işlemi yapılmaktadır.
- ✓ Yoğunluk= Kütle / Hacim
- ✓ Bir sınıftaki öğrencilerin puanları ortalaması= Öğrencilerin puanları toplamı/ öğrenci sayısı

DEĞERLENDİRME

DEĞERLENDİRME

- Ölçme sonuçlarının bir ölçüt (kriter) ile karşılaştırılarak sonuca varma sürecini içerir.
- Değerlendirmenin yapılabilmesi için bir "ölçüt"e ihtiyaç vardır.
- Bu ölçüt ile karşılaştırılan ölçme sonucu ya da sonuçlarına göre karara varılarak değerlendirme işlemi gerçekleştirilmiş olur.

DEĞERLENDİRME

- Böylece değerlendirme kısaca üç basamaktan oluşmaktadır diyebiliriz:
  1. Ölçme
  2. Ölçüt
  3. Karar verme, sonuca varma.

Değerlendirme Türleri

ÖLÇÜTE GÖRE DEĞERLENDİRME

MUTLAK
DEĞERLENDİRME

BAĞIL
DEĞERLENDİRME

AMACA GÖRE DEĞERLENDİRME

1-TANIMA VE YERLEŞTİRMEYE
DÖNÜK (DİAGNOSTİK)
DEĞERLENDİRME

2-BİÇİMLENDİRME VE
YETİŞTİRMEYE DÖNÜK
(FORMATİF) DEĞERLENDİRME

3-DÜZEY BELİRLEME VE DEĞER
BİÇMEYE DÖNÜK (SUMMATİF)
DEĞERLENDİRME

ÖLÇÜTE GÖRE
DEĞERLENDİRME
TÜRLERİ

MUTLAK
DEĞERLENDİRME

BAĞIL
DEĞERLENDİRME

Mutlak Değerlendirme

- Mutlak değerlendirmede, mutlak ölçüt adı verilen önceden belirlenmiş bir kriter kullanılır.
- Mutlak ölçütle yapılan değerlendirmede, her bir bireyin değerlendirme sonucu, içinde bulunduğu sınıf, topluluk, grup vb.'den **bağımsızdır.**

Mutlak Değerlendirme

- Örneğin;
  - ✓ bir sınavdaki 50 sorudan 30'unu doğru yanıtlamış olmak
  - ✓ sınavdan 100 üzerinden en az 65 almak
  - ✓ 10 hedef-davranışın 7'sini başarmış olmak

Bağıl Değerlendirme

- Bağıl değerlendirmede, bağıl ölçüt adı verilen ölçme sonuçlarına göre sonradan belirlenmiş bir kriter kullanılır.
- Bağıl ölçütle yapılan değerlendirmede, her bir bireyin değerlendirme sonucu, içinde bulunduğu sınıf, topluluk, grup vb.'den etkilenir.

Bağıl Değerlendirme

- Her öğrenci sınıftaki diğer arkadaşlarının da başarılarını önemsemek durumundadır.
- Örneğin;
  - ✓ bir sınav sonucunda, sınıftaki öğrencilerin aldıkları puanların aritmetik ortalamasının üstünde puan almış olmanın başarının ölçütü olması
  - ✓ tüm öğrenciler içinde sınavdan en yüksek puan alan ilk üç öğrencinin arasına girmenin başarı sayılması

Amaca Göre Değerlendirme

**1-TANIMA VE YERLEŞTİRMEYE DÖNÜK
(DİAGNOSTİK) DEĞERLENDİRME**

**2-BİÇİMLENDİRME VE YETİŞTİRMEYE DÖNÜK
(FORMATİF) DEĞERLENDİRME**

**3-DÜZEY BELİRLEME VE DEĞER BİÇMEYE DÖNÜK
(SUMMATİF) DEĞERLENDİRME**

Tanımaya-Yerleştirmeye Dönük (Diagnostik) Değerlendirme

- Eğitim sürecinin başında yapılır.
- Amaç, öğrenciyi tanımak ve onu uygun olan eğitim programına yerleştirmektir.
- Bir bakıma öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyini belirlemeyi amaçlar.
- Bu değerlendirmede amaç öğrencinin aldığı nota göre en doğru programa (ya da sınıfa) yerleşmesini sağlamak olduğu için **ASIL AMAÇ ÖĞRENCİYE NOT VERMEK DEĞİLDİR.**
- Örneğin;
  - ✓ seviye tespit sınavları
  - ✓ muafiyet sınavları

Biçimlendirme-Yetiştirmeye Dönük (Formatif) Değerlendirme

- Eğitim süreci devam ederken, belirli periyotlarda yapılır.
- Amaç, öğrencinin eksiklerini, hatalarını belirleyerek bunları düzeltmek, öğrenciye geri bildirimde bulunmaktır.
- Bir bakıma eğitim süreci bitmeden, belirli aralıklarla eğitimin hedefine ulaşıyor olup olmadığı hakkında fikir sahibi olmak için yapılır. Böylelikle eksiklikler ya da yapılan yanlışların birikerek başa çıkılmaz bir hal alması engellenmiş olur. Eğitimde, istenen hedefe doğru daha sağlam adımlarla ilerleme sağlanır.

Biçimlendirme-Yetiştirmeye Dönük (Formatif) Değerlendirme

- Bu değerlendirilmede amaç öğrencinin aldığı nota göre geri bildirimde bulunmak olduğu için ***ASIL AMAÇ ÖĞRENCİYE NOT VERMEK DEĞİLDİR.***
- Örneğin:
  - ✓ quizler
  - ✓ ünite testleri
  - ✓ tarama testleri

Düzeş Belirleme-Değer Biçmeye Dönük (Summatif) Değerlendirme

- Eğitim sürecinin sonunda yapılır.
- Amaç, öğrenciye tamamlanan eğitim sonucundaki seviyesini, ulaştığı noktayı bildirmek, öğrenciye eğitim süreci sonundaki seviyesini bildirmektir.
- Bir bakıma öğrenciye eğitim süreci sonunda aldığı nota göre bir değer biçilmiş olur.

Düzeş Belirleme-Değer Biçmeye Dönük (Summatif) Değerlendirme

- Bu değerlendirmede **ASIL AMAÇ ÖğRENCİYE NOT VERMEKTİR.** Çünkü artık hedeflenen eğitim süreci sona ermiştir.
- Örneğin;
  - ✓ bitirme sınavları
  - ✓ uzmanlık sınavları
  - ✓ sertifika sınavları
  - ✓ finaller

ÖLÇMEDE “HATA”

HATA

=

**GÖZLENEN
ÖLÇÜM**

-

**GERÇEK
ÖLÇÜM**

Masamızın boyunun gerçek uzunluğu 120 cm olsun.

- Bizim ölçme sonucumuz 118 cm ise **-2cm** hata yaptık demektir.
- Bizim ölçme sonucumuz 122cm ise **+2 cm** hata yapmışızdır.
- ❖ **“O halde hatanın bir yönü ve bir miktarı vardır”** diyebiliriz.

Pozitif(+)
veya
Negatif(-)

2cm

$$\text{EĞİTİMDE HATA} = \text{GÖZLENEN PUAN} - \text{GERÇEK PUAN}$$

HATA TÜRLERİ

Sabit hata

**Sistemantik
hata**

**Tesadüfi
hata**

Sabit Hata

Ölçmeden ölçmeye

- ❖ *miktarı ve yönü değişmeyen*
  - ❖ *kaynağı belirlenebilen*
- hatalardır.

Örneğin; ucu 1 cm kırık cetveli her seferinde *bir kez kullanarak yapılan tüm ölçmelerde*

- ❖ yapılan hata miktarı ve yönü aynıdır
- ❖ kaynağı cetveldir

Sabit Hata

- Örneğin;* bir öğretmenin sınıftaki tüm öğrencilerine 5 puan fazla vermesi
- ❖ Tüm öğrencilerin puanlarındaki hatanın miktarı ve yönü aynıdır
  - ❖ hata kaynağı bellidir: öğretmen.

Sistemantik Hata

Ölçmeden ölçmeye

- ❖ miktarı ve/veya yönü değişen
- ❖ kaynağı belirlenebilen hatalardır.

Örneğin; ucu 1 cm. kırık cetveli her seferinde farklı kereler kullanarak yapılan tüm ölçmelerde

- ❖ yapılan hata miktarı değişecektir ancak
- ❖ kaynağı bellidir: cetvel.

Sistemik Hata

Örneğin; bir öğretmenin sınıftaki kız öğrencilerine 5 puan fazla vermesi:

- ❖ Tüm öğrencilerin puanlarındaki hatanın miktarı ve yönü aynı değildir. Kız öğrencilerinin puanları +5 hata içerirken erkek öğrencilerinin puanları bu hataya sahip değildir.
- ❖ Hata kaynağı bellidir: öğretmen.

Tesadüfi Hata

(Rastgele, random, gelişî güzel)

Ölçmeden ölçmeye

- ❖ miktarı ve yönü değişen
- ❖ kaynağı belirlenemeyen hatalardır.

Eğitimde en çok karşılaşılan ve en büyük sorun olan hata türü tesadüfi hatalardır. **Ne miktarı ya da yönü ne de kaynağı tam olarak belirlenemez.** Pek çok etken elde edilen puanlarda hata bulunmasına sebep olabilmektedir.

Tesadüfi Hata

(Rastgele, random, gelişî güzel)

Örneğin;

- ❖ Bir öğretmenin istemeden ve fark etmeden dikkatsizlik yaparak öğrencisinin kağıdındaki puanları toplarken hata yapması,
- ❖ Öğrencinin çok iyi bildiği bir konudan sınav olurken rahatsızlanması sonucu alması gereken puanı alamaması,
- ❖ Sınav sorusunun açık ve net olmamasından dolayı öğrencilerin soruyu anlamayarak yanlış yapması vb...

Hata Kaynakları

---

1) Ölçmeyi yapan bireyden kaynaklanan hatalar

Örneğin; öğretmenin puanlamadaki dikkatsizliği, psikolojisi, açlığı vb. etkenler

2) Ölçmenin yapıldığı bireyden kaynaklanan hatalar

Örneğin; öğrencinin sınav sırasındaki kaygı düzeyi, rahatsızlanması, kopya çekmesi, şans başarı vb. etkenler

Hata Kaynakları

---

3) Ölçmenin yapıldığı ortamdan
kaynaklanan hatalar

Örneğin; gürültü, ışığın yetersiz olması, sınıfın sıcaklığının çok fazla ya da çok düşük olması vb. etkenler

4) Ölçme aracından kaynaklanan hatalar

Örneğin; yazılı yoklamalarda puanlama sübjektif olması, çoktan seçmeli testlerde şans başarısı olması vb.

ÖLÇME ARACINDA BULUNMASI GEREKEN NİTELİKLER

ÖLÇME ARACINDA BULUNMASI GEREKEN NİTELİKLER

---

1. GÜVENİRLİK

2. GEÇERLİK

3. KULLANIŞLILIK

1. GÜVENİRLİK

Ölçme sonuçlarının tesadüfi hatalardan arınık olma derecesidir.

GÜVENİRLİK ANLAMINDA KULLANILAN TERİMLER

1

TUTARLILIK

Bir ölçme aracının tekrar tekrar kullanılması sonucu elde edilen sonuçların aynı ya da benzer olabilme derecesine tutarlılık anlamında güvenilirlik denir.

2

KARARLILIK

Bir ölçme aracının zaman aralıklarıyla tekrar tekrar kullanılması sonucu elde edilen sonuçların zamana rağmen aynı ya da benzer olabilme derecesine kararlılık anlamında güvenilirlik denir.

3

DUYARLILIK

Ölçme aracının biriminin olabildiğince hassas, küçük olmasının derecesidir. Ölçme aracında kullanılan birim ne kadar küçükse ölçmenin duyarlılığı o ölçüde artacaktır.

GÜVENİRLİK ANLAMINDA KULLANILAN TERİMLER

Tutarlılık ile **kararlılık** arasındaki tek fark; kararlılığın elde edilen sonuçların **zamana karşı direnç göstermesi ve benzerliğini koruyabilme derecesini** de ifade ediyor olmasıdır.

Eğitimde en çok kullandığımız ölçme araçlarımız da sınavlardır ve sınavları oluşturan her bir birim de sorularımızdır. **Sınavların duyarlılığı** da soru sayısının arttırılmasıyla sağlanır.

GÜVENİRLİĞİ ARTTIRMANIN YOLLARI

- Soru sayısını arttırmak,
- Soruları açık, öz ve net ifadelerle hazırlamak,
- Öğrencilerin sınava olan motivasyonunu (güdülenmişliğini) arttırmak,
- Sınav süresini ne az ne de çok fazla olmayacak şekilde ayarlamak,
- Tesadüfi hata kaynaklarını olabildiğince azaltmak.

GÜVENİRLİĞİ BELİRLEMENİN YOLLARI

---

1. Test-tekrar test yöntemi

2. Paralel formlar yöntemi

3. Eşdeğer yarılar yöntemi

4. İç tutarlılık katsayılarının kestirilmesi

GÜVENİRLİĞİ BELİRLEMENİN YOLLARI

1. TEST-TEKRAR TEST YÖNTEMİ

1. Uygulama:

<u>X Testi</u>
1.
2.
3.
.
.
30.

Aynı test formu belirli bir süre sonra tekrar uygulanır ve elde edilen puanlar arasındaki korelasyon (ilişki) hesaplanır.

2. Uygulama:

<u>X Testi</u>
1.
2.
3
.
.
30.

GÜVENİRLİĞİ BELİRLEMENİN YOLLARI

2. PARALEL FORMLAR YÖNTEMİ

X Testi

- 1.
- 2.
- 3.
- .
- .
- 30.

Aynı kapsamı ölçen, aynı güçlük ve ayıricılık düzeyinde fakat farklı sorulardan oluşan iki ayrı paralel test formu uygulanır. İki paralelformdan elde edilen puanlar arasındaki korelasyon (ilişki) hesaplanır.

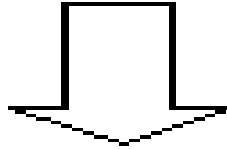
Y Testi

- 1.
- 2.
- 3
- .
- .
- 30.

GÜVENİRLİĞİ BELİRLEMENİN YOLLARI

3. EŞ DEĞER YARILAR YÖNTEMİ

X Testi
1.
2.
.
30.
Bir kez uygulanır

Sonra iki yarıya ayrılır.

GÜVENİRLİĞİ BELİRLEMENİN YOLLARI

3. EŞ DEĞER YARILAR YÖNTEMİ

X Testi (1. Yarı)

1 .

3 .

5 .

.

.

29 .

X Testi (2. Yarı)

2 .

4 .

6 .

.

.

30 .

GÜVENİRLİĞİ BELİRLEMENİN YOLLARI

3. EŞ DEĞER YARILAR YÖNTEMİ

Öğrencilerin bir testin ilk yarısından (1.,3.,...29. sorulardan) aldıkları puanlar ile ikinci yarısından (2.,4.,... 30.) aldıkları puanlar arasındaki korelasyon (ilişki) hesaplanır.

Öğrenci:	1.yarı puanı	2.yarı puanı
Sevgi	12	14
Özgür	10	8
...	...	...
...	...	...
...	...	...
Ahmet	13	11

GÜVENİRLİĞİ BELİRLEMENİN YOLLARI

4. İÇ TUTARLILIK KATSAYILARININ KESTİRİLMESİ

a) Kuder-Richardson KR-20 - KR-21 Formülleri:

Bu formüller doğru cevabın “1” puan, yanlış veya boş bırakılmış soruya verilen puanın “0” olduğu tüm testlerin güvenilirliğini hesaplamak için kullanılır.

- Bu formüllerle elde edilen değerler 1’e yakın olduğu ölçüde **test güvenilir** yani hatalardan o derecede arınık, 0’a yakın olduğu ölçüde de **test hata içermekte** yani o derecede **güvenirliği düşük** olmaktadır.

GÜVENİRLİĞİ BELİRLEMENİN YOLLARI

4. İÇ TUTARLILIK KATSAYILARININ KESTİRİLMESİ

- **KR-20:** Her maddenin birbirine paralel olduğu varsayımına dayalı olarak hesaplanan bir korelasyon katsayısıdır. **Maddelerin güçlük düzeyleri biliniyor ya da hesaplanabiliyorsa** kullanılır.
- **KR-21:** Maddelerin güçlük düzeyleri bilinmiyor ya da hesaplanamıyorsa kullanılır. **Tüm maddelerin güçlüklerinin birbirine eşit olduğu varsayılır.**

GÜVENİRLİĞİ BELİRLEMENİN YOLLARI

4. İÇ TUTARLILIK KATSAYILARININ KESTİRİLMESİ

b) Cronbach alfa (α) Yöntemi:

KR-20 yöntemine benzer. Tek farkı anket ve tutum ölçekleri gibi çoklu puanlanan (0-1 puanlamadan farklı puanlama yapılan) maddelerden (sorulardan) oluşan testlerde uygulanır.

2. GEÇERLİK

Ölçme aracının amacına hizmet etme derecesidir.

Ölçme aracının ölçmesi istenilen özelliği başka özellikleri karıştırmadan ölçebilmesinin derecesidir.

GEÇERLİK KANITLARI

---

1 Kapsam Geçerliği

2 Yapı Geçerliği

3 Ölçüt Geçerliği

a Yordama Geçerliği

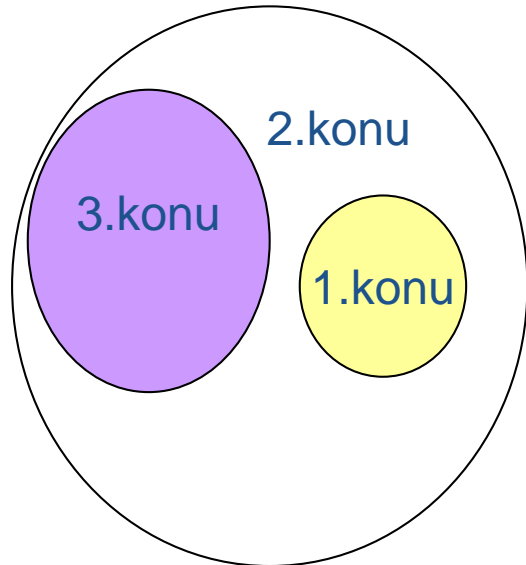
b Uyum Geçerliği

GEÇERLİK KANITLARI

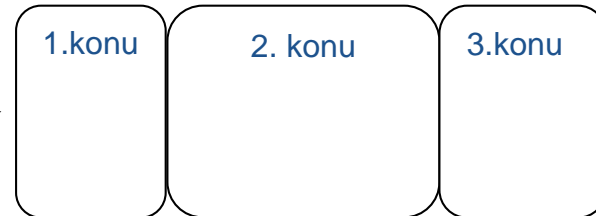
1. KAPSAM GEÇERLİĞİ

Ölçme aracının ölçmesi istenilen kapsamı, dengeli bir şekilde, ne eksik ne de fazla olmaksızın ölçebilmesinin derecesidir.

Ölçülecek kapsam

Ölçme aracının kapsamı

GEÇERLİK KANITLARI

1. KAPSAM GEÇERLİĞİ

Kapsam geçerliğinin belirlenmesinde iki yol izlenebilir:

1. İstatistiksel hesaplama,
2. Belirtke tablosu hazırlamak:

Örneğin;

	Bilgi	Kavrama	Uygulama	Toplam
1.Ünite	3	5	-	8
2.Ünite	2	3	4	9
3.Ünite	1	3	4	8
Toplam	6	11	8	25

HEDEFLER

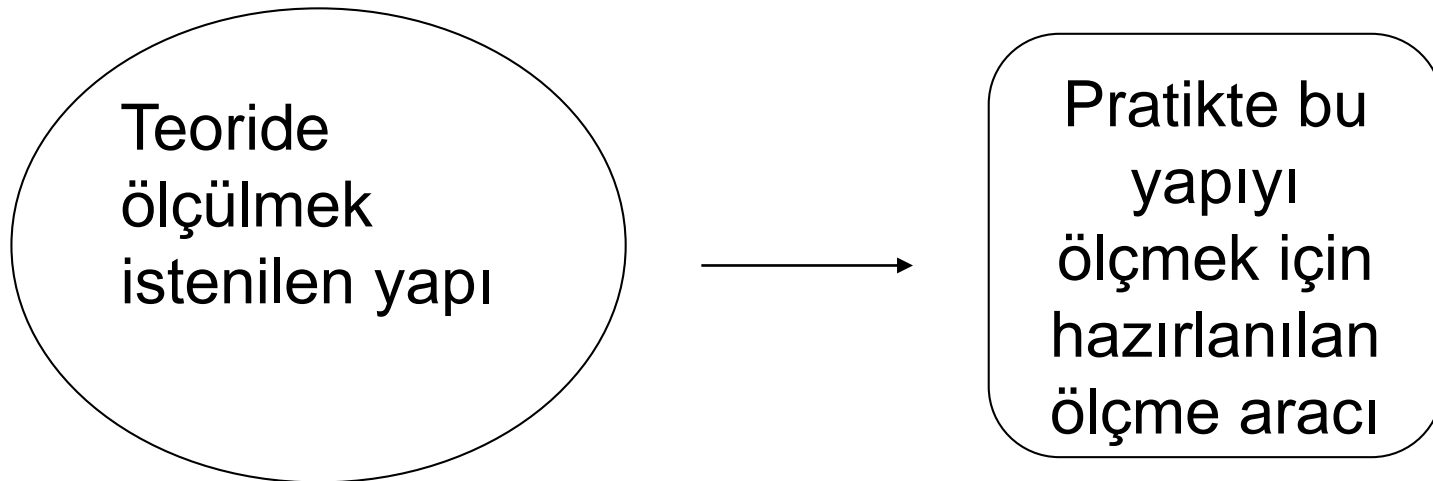
		BİLİŞSEL ALAN												DUYUŞSAL ALAN	TOPLAM		
		BİLGİ				KAVRAMA				UYGULAMA							
		1. Dershanenin okulu içindeki yerini tanıyabilme.															
		4. İlköğretim haftasının anlam bilgisini.															
		5. İhtiyaçlarımızı belirleyebilme.	*														
		6. Cumhuriyet yönetimiyle ilgili olaylar bilgisini.		*													
		7. Atatürk'ün hayatıyla ilgili bilgiler bilgisini.		*													
		12. Okulumuzun çevre içindeki yerini tanıyabilme.															
		39. Tatilde yapılacak işler bilgisini.															
		1. Tatilin önemini kavrayabilme.	*														
		2. Tüketimde planlı olmanın önemini kavrayabilme.		*													
		5. Tüketicinin korunmasının önemini kavrayabilme.		*													
		6. Tutumlu olmanın önemini kavrayabilme.		*													
		7. Verimli olmanın önemini kavrayabilme.		*													
		8. Bayrağımızın ve istiklal marşımızın önemini kavrayabilme.		*													
		28. Hareket ve enerji arasındaki ilişkiyi kavrayabilme.															
		2. Dershaneyi temiz kullanabilme.	*														
		3. Okuldaki araç ve gereçleri düzenli kullanabilme.	*														
		6. Bilinçli bir alışveriş için gerekli kurallara uyabilme.		*													
		7. Kroki çizebilme.															
		10. Bitki yetiştirebilme.															
		11. Bayram hazırlıklarına katılabilme.															
		13. Cisimleri hareket ettirebilme.															
		14. Yıl içinde yapılan çalışmalarını sergileyebilme.															
		1. Okula kavuşmanın sevincini duyusu.	*														
		3. Atatürk'ün güçlükler karşısında yılmadığının farkında oluş.		*													
		5. Atatürk'ün kişilik özelliklerini tanımayabilmesi.		*													
		8. Çevresindeki canlıları korumaya istekli oluş.															
1	Okulumuz Açıldı	*															11
2	Bilinçli Tüketim	*		*													8
3	Cumhuriyet Bayramı ve Atatürk			*	*				*						*	*	10
4	Yaşadığımız Yer				*							*					10
5	Toplum Hayatımız																13
6	Sağlıklı Büyümemiz																10
7	Çevremizde Canlılar											*			*		10
8	Dünya ve Uzay																4
9	Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı											*					3
10	Çevremizdeki Maddeler												*				4
11	Hareket ve Kuvvet								*				*				5
12	Tatile Girerken		*										*				2

GEÇERLİK KANITLARI

2. YAPI GEÇERLİĞİ

Bireylerde var olduğu kabul edilen ancak gözle gözlenemeyen özellikler “yapı” olarak adlandırılır. Örneğin; “zeka, tutum, ilgi, kaygı vb..” gibi bireysel özellikler birer yapıdır.

Örneğin,

GEÇERLİK KANITLARI

---

3. ÖLÇÜT GEÇERLİĞİ

A) YORDAMA GEÇERLİĞİ

Ölçülen davranış ya da özelliğin gelecekteki durumu hakkında tahminde bulunmaya yordama adı verilir.

Yordama geçerliğinde, hazırlanan ölçme aracıyla elde edilen puanlar gelecekteki bir durumu tahmin etmekte kullanılır. Bu sebeple ölçüt kabul edilecek puanlar henüz mevcut değil, gelecekte var olacak puanlardır.

GEÇERLİK KANITLARI

---

3. ÖLÇÜT GEÇERLİĞİ

B) UYUM GEÇERLİĞİ

Hazırlanan ölçme aracının, ölçülen davranış ya da özelliğin var olan durumu uygun bir şekilde ölçüp ölçmediğini belirlemek için uyum geçerliğinden yararlanır.

Uyum geçerliğinde, hazırlanan ölçme aracıyla elde edilen puanların var olan durumu doğru yansıtıp yansıtmadığı tespiti çalışılır.

GEÇERLİK KANITLARI

---

3. ÖLÇÜT GEÇERLİĞİ

B) UYUM GEÇERLİĞİ

Bu sebeple ölçüt kabul edilecek puanlar zaten mevcuttur ve bu puanların elde edildiği ölçme aracının güvenilirlik ve geçerliğinin yüksek olması gerekmektedir.

GEÇERLİK KANITLARI

---

4. GÖRÜNÜŞ GEÇERLİĞİ

Hazırlanan bir ölçme aracının ölçülmesi istenilen özelliği ne derece ölçebiliyor görüldüğüne görünüş geçerliliği denir.

Ölçme aracının yüzeysel olarak da istenen özelliği ölçüyor görünmesi derecesidir.

Örneğin bir matematik sınavında yer alan her bir sorunun ve sınavın tamamının görünüşü matematik sınavı olduğuna dair bir kanıt oluşturmalıdır.

GEÇERLİĞİ ARTTIRMANIN YOLLARI

- Soruların güçlük düzeyleri öğrencilerin düzeylerine ve sınavın amacına uygun olarak hazırlanmalıdır.
- Her yıl aynı sorular kullanılmamalıdır.
- Sınavdan önce sorular açıklanmamalı, sınavda ipucu verilmemelidir.
- Sorular belirli bir kaynaktan aynen alınmamalıdır.
- Güvenirliği arttırmak için yapılacaklar aynı zamanda geçerliği arttırmanın da bir yoludur.
(DİKKAT !)

GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ARASINDAKİ İLİŞKİ

- Bir sınav geçerli ise güvenilirdir. Ancak tersi her zaman doğru değildir. Yani bir sınav güvenilir ise geçerlidir ifadesi her zaman doğru değildir.
- Bir ölçme aracı güvenilir ise geçerlidir diyemeyiz. Güvenilir olup geçerli olmayabilir.
- Güvenirlilik, bir ölçme aracının geçerliği için gerekli koşul olup, yeterli koşul değildir.
- Güvenirlilik ve geçerliğin varlığı bir derece olarak ifade edilebilir. Güvenirlilik ve geçerlik “var” ya da “yok” olarak ifade edilmez.

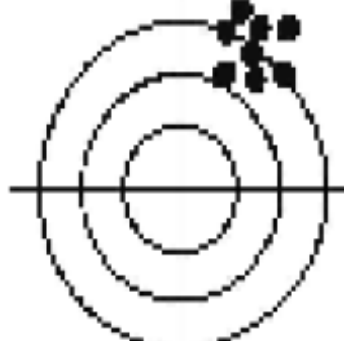
GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ARASINDAKİ İLİŞKİ

En genel tanımlarıyla;

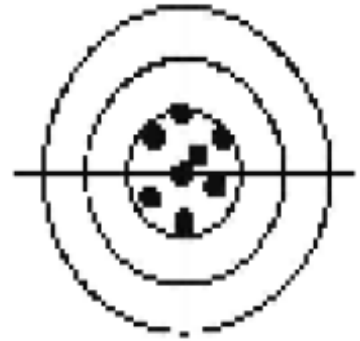
- GEÇERLİK: Ölçülmek istenen davranışın ölçülmesi

Güvenilir değil/Geçerli
değil

Güvenilir /Geçerli
değil

Güvenilir /Geçerli

3. KULLANIŞLILIK

- Kullanışlılık, ölçme aracının
  - hazırlanmasının,
  - uygulanmasının,
  - puanlanmasının,ekonomik ve pratik olmasının derecesidir.
- Kullanışlılık, güvenirlik ve geçerliğin sağlanması koşuluyla istenen bir niteliktir.

TEŞEKKÜRLER

gazi.edu.tr